Večernji list

KULTURA

PRVE PJESME OBJAVLJUJE 1956., A PRVU ZBIRKU "KORNJAČA I DRUGI PREDJELI" OBJAVLJUJE 1961. U SPLITU. DO DANAS JE OBJAVIO DVADESETAK KNJIGA

Premijera Elektre u riječkom HNK Dobili smo sto minuta najviše glazbeno-scenske napetosti u dramaturgiji i režiji Marina Blaževića

Koncentrirana, krvava operna srdžba kakvu dugo nismo vidjeli

Branimir Pofuk

Rane su još uvijek svježe i duboke, vidljive i krvave na licima likova "Elektre" premijerno prikazane u utorak na pozornici riječkog HNK. Te žive rane su i nijemi likovi koji u stopu prate, grabe i lijepe se na ljude, noćne more za ubojice i furije koje gone na osvetu nedužne. Prve predstavlja Klitemnestra, uz ljubavnika Egista sudionica u ubojstvu svog muža, kralja Agamemnona. Njoj nasuprot je kći Elektra odlučna da kazni majku i osveti oca. U usporedbi s njenom srdžbom i prijezirom prema svima koji žive dalje kao da zločina nije bilo, Hamlet je sama blagost. Ona je koncentrat osvete na koji ju je sveo Hugo von Hofmannsthal u vlastitoj drami i libretu za Richarda Straussa prema grčkom predlošku. Rezultat je ekspresivna glazbena tragedija, stotinjak minuta najviše glazbeno-scenske emocionalne napetosti bez predaha.

HNK ZAJC

OSTAT ĆE SAMO LEŠEVI Blažević je dodatno zgusnuo dramu smjestivši je na postament pred publikom, koji će ostati prepun krvi

Zvijezda, a ne primadona

Za ulogu Elektre ne treba vam primadona, nego umjetnička zvijer, a težinom ne zaostaju ni uloge njene majke Klitemnestre i sestre Krizotemis. Ova potonja ostaje tankoćutno i plaho žensko, dok Elektra odmah na početku na grobu svog oca Agamemnona oblači njegove hlače zaklinjući mu se da će ga osvetiti. Skida ih tek nakon sablasnog pobjedničkog plesa na očevu grobu.

Premda će na kraju izvršitelj osvete biti njen brat Orest, ona je Elektrino djelo, a s kolikim sladostrašćem u njemu sudjeluje, genijalno pokazuje scena u kojoj Egista na prijevaru odvodi pod osvetnički mač. Sve je to pomno iščitao i pokazao intendant Zajca Marin Blažević kao dramaturg i redatelj još jedne sjajne riječke operne predstave. Kada se digne zastor na pozornici je veliki, za ovaj projekt pojačan riječki operni orkestar, a pred njim, ukočen u početnoj dirigentskoj gesti temperamentni finski maestro Ville Matvejeff. Napetost koja se akumulira u tih nekoliko sekundi nepomičnosti i tišine ne popušta ni trenutka za čitave izvedbe, već samo raste do eksplozije završetka. Osim što toliki orkestar u rupu riječkog kazališta ne bi ni stao, bilo je potpuno opravdano iskoristiti ga kao, odnosno umjesto scenografije. Jer scena, svjetlo i atmosfera svakog trenutka ionako su u genijalnoj Straussovoj glazbi.

HELENA JUNTUNEN, DUBRAVKA ŠEPAROVIĆ MUŠOVIĆ I MAIDA HUNDELING TRI SU PRAVE OPERNE ZVIJERI KOJE NOSE OVU PREDSTAVU

Angažirao i plesače i glumce

A gdje se onda igra ta čitava drama? Blažević ju dodatno zgusnuo smjestivši je na postament pred publikom, na bijelu četvrtastu plohu od svega pet četvornih metara, koja će na kraju ostati krvava i puna leševa, žrtava na oltaru osvete.

U predstavi su ponovo, osim čitavog niza kućnih opernih solista, bili angažirani i plesači i glumci. Treba spomenuti i pohvaliti Darija Bercicha kao Oresta i Marka Fortunata kao Egista. Ali vrh sjajne predstave su tri žene, tri pjevačke zvijeri i tri vrhunske glumice uživljene u svaku riječ i uronjene u svaku misao svojih likova: finska sopranistica Helena Juntunen kao Krizotemis, naša nacionalna prvakinja Dubravka Šeparović Mušović kao Klitemnestra te u naslovnoj ulozi upravo nevjerojatna Njemica Maida Hundeling.

Eksplozija fantastične predstave dugo je odjekivala u ovacijama publike na nogama, a ja već zavidim sretnicima koji će u subotu gledati drugu izvedbu. •

"HAMLET ZA SVAKOGA" NA SCENI &TD-a

Sve je bilo tu, osim Hamleta samog

Ideja je zapravo jednostavna: dvoje glumaca tumači sve uloge u "Hamletu", najslavnijem Shakespeareovu djelu, a kroz njihove radosti i muke na sceni publika upoznaje radosti i muke glumačkog posla, bavljenja kazalištem, traganja za kreativnošću, ali i pokušaja da se preživi u tom istom kazalištu i to tako da se prije predstave prodaju kokice i coca-cola.

To je srž djela "Hamlet za svakoga" Sebastiana Seidela, premijerno izvedenog na sceni Teatra &TD, ujedno dvadesete svjetske premijere teksta koji sam autor opisuje kao glazbenu komediju. Hrvatsku verziju režirao je Lovro Krsnik, a od autorske ekipa svakako treba spomenuti skladatelja Dinu Seferovića, koji na sceni uživo i izvodi glazbu. Kako je riječ o siromašnim glumcima i siromašnoj produkciji, scena (Marijana Gradečak) i kostimi (Slavica Motušić) svedeni su na minimum i funkcioniraju na simboličnoj razini.

Djelo ima šarma i potencijala da ga se igra urnebesno smiješno, a zahvatima spretnog dramaturga moglo bi ga se odlično "prevesti" u hrvatsku kazališnu stvarnost. No onaj ključni sastojak zbog kojeg bismo vjerovali ovoj predstavi trebao bi biti sam "Hamlet".

Naime, kako bi strastveno ostajanje u glumi junaka ove predstave imalo smisla, kako bi gledatelji bili na njihovoj strani u jednom trenutku, barem u jednoj sceni, taj "Hamlet" mora biti savršen, gotovo najbolji kojeg je moguće izvesti.

Baš to je cijelo vrijeme izmicalo glumcima Tei Šimić i Zoranu Pribičeviću.

Bili su itekako dobri u trenucima kada karikiraju, pretjeruju, nasmijavaju, očajavaju, kada odlaze u grotesku... , ali ne i kada je trebalo pokazati što taj mitski Hamlet znači svakome tko zakorači na kazališnu scenu. **(B. Radović)** •

ARHIVA &TD

JUNACI Sve likove iz Hamleta tumači dvoje glumaca – Tea Šimić i Zoran Pribičević